

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt. o. 6.
Félévre 6 " " " "
Évnyegyedre 3 " " " "
Egy órára 1 " " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Voglner (Wollzeile 9. szám.)
Pestben: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilvántartási cikkek

sora után 20 kr. előleg bekiáltás mellett
a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " " "

Évnyegyedre 3 " " " "

Egy órára 1 " " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

TRÓNBSZED,

melylyel

Ö Császári és Apostoli Királyi Felsege
1869-dik évi ápril 24-én Budán a királyi várpalotában az 1869-diki országgyűlést megnyitotta.

Uraim! Főrendek és Képviselők!

Örömmel üdvözlöm Önöket ezen új törvényhozási ülésnek küszöbén, — annál nagyobb örömmel, minél inkább érzem szükségét Önök bölcs és erőteljes támogatásának, hogy az előttünk fekvő nagy feladatok minél előbb szerencsés megoldást nyerjenek.

Habár a mult országgyűlés, megoldván az államjogi viszonyok nemzedékek korán át függőben volt kérdéseit, megveté a biztos alapot, a melyen a munka most már könnyebben lesz folytatható: mind a mellett még sok van hátra, a mi egy szebb jövő életfeltételei közé tartozik; s ennek nagy és legsürgősebb része a jelen törvényhozás vállaira nehezül.

A nemzetek sorsának a kedvező közjogi viszonyok csak egyik, és önmagukban elégtelen biztosítékát képezik; a fő és döntő biztosíték, mely nélkül a legkedvezőbb közjogi viszonyok sem lehetnek maradandó eredményei, magának a nemzetnek benső fejlődési erejében fekszik.

Ezen életerő kifejtése a belreformoktól függ.

E tér az, melyet Önök számára a haza érdekei kijelöltek.

Önök hivatása: a nemzet összes erejét gyorsan és határozottan a benső átalakulás nagy munkájára irányozni: helyrehozni az események által okozott mulasztásokat; szakítva a mult azon hagyományával, a melyek a korszerű haladásnak útjában állanak; átalakítani az ország intézményeit a kor szelleméhez és az új viszonyok szükségéhez képest; minden irányban fejleszteni a nemzet szellemi és anyagi súlyát, hogy azon állást, a melyet az újabban rendezett közjogi alapokon az államok sorában elfoglalt, mint a nyugati cultura egyik öre és tényezője, méltóan betölthesse.

Kormányom nem fog késni ezen irányban felhívni Önök munkásságát. Mindenekelőtt az igazságszolgáltatás fontos ügye az, a melyre Önök komoly figyelmét felhívom.

A jó, gyors és részrehajlatlan igazságszolgáltatás a rendezett államélet első kellei közé tartozik.

Ennélfogva szükséges, hogy egyrészt az, a kire a nagyhorderejű bírói hatalom gyakorlása bízva van, mind egyesek, mind a közhatalom irányában a függetlenség minden biztosítékával ellátassék; másrészt viszont mindenki biztosítva legyen a bírói hatalom tulterjeszkedése ellen.

Kormányom tehát javaslatokat fog Önök elé adni a bírói hatalom gyakorlásáról, s a bírói felelősségről.

Ezzel kapcsolatban áll az első bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat, mely arról intézkedik, hogy az első folyamodási bírósági közegek állandó székhelyekhez legyenek kötve, s hogy e székhelyek a népesség s a közforgalom igényeihez képest állapítva meg, mindazok, a kiknek bírói segélyre van szükségük, azt biztosan és gyorsan megtalálhassák.

Később a büntető törvényjavaslat fog Önök elé adni a bírói hatalom gyakorlásáról, s a bírói felelősségről.

Ezzel kapcsolatban áll az első bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat, mely arról intézkedik, hogy az első folyamodási bírósági közegek állandó székhelyekhez legyenek kötve, s hogy e székhelyek a népesség s a közforgalom igényeihez képest állapítva meg, mindazok, a kiknek bírói segélyre van szükségük, azt biztosan és gyorsan megtalálhassák.

Később a büntető törvényjavaslat fog Önök elé adni a bírói hatalom gyakorlásáról, s a bírói felelősségről.

Ezzel kapcsolatban áll az első bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat, mely arról intézkedik, hogy az első folyamodási bírósági közegek állandó székhelyekhez legyenek kötve, s hogy e székhelyek a népesség s a közforgalom igényeihez képest állapítva meg, mindazok, a kiknek bírói segélyre van szükségük, azt biztosan és gyorsan megtalálhassák.

Később a büntető törvényjavaslat fog Önök elé adni a bírói hatalom gyakorlásáról, s a bírói felelősségről.

Ezzel kapcsolatban áll az első bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat, mely arról intézkedik, hogy az első folyamodási bírósági közegek állandó székhelyekhez legyenek kötve, s hogy e székhelyek a népesség s a közforgalom igényeihez képest állapítva meg, mindazok, a kiknek bírói segélyre van szükségük, azt biztosan és gyorsan megtalálhassák.

vények s az ingatag büntető gyakorlat helyett, szabatos és organicus szabályok oltalma alá helyezzi,

A kormányzat felsőbb rétegeiben a felelősség elve van érvényre emelve, míg a közigazgatás alsóbb fokozataiban még mindig a régi rendszer intézményeivel találkozunk.

Ezen ellentétben fekszik egyik természetes oka az ügymenet lassu folyamának, s azon surlódásoknak, a melyek a legnagyobb érdekek rovására a központi kormány s a törvényhatóságok közt időnként kifejlenek.

Önöknek egyik főteendője lesz tehát a törvényhatóságok szervezetének azon részét, a mely a változott viszonyok, s a tapasztalás utmutatása szerint többé fenn nem tartható, akként átalakítani, hogy az önkormányzat s a felelősség elveinek összeegyeztetése mellett, a nélkülözhetetlen összhang a központi kormány s a közigazgatás mindannyi közegei közt biztosíthatassék.

A legközelebb lefolyt választási mozgalmak újabb tanúságot nyújtottak Önöknek az 1848-dik évi választási törvények hiányáról.

E hiányokat pótolni, s a választás menetét olyképp rendezni, miszerint a választás szabadsága a párt-szenvedélyek kicsapongásai ellen megóvassék, szintén egyike a legkomolyabb s a legsürgősebb teendőknek, a mely Önök munkás kezeire vár.

Az 1848-ik évi törvények az ország törvényhozását, a korábbi rendi képviselői helyett, a népképviselői alpjára fektették, azonban változatlanul hagyák a főrendház szervezetét.

Önök alkotó munkásságának egyik jelentékeny tárgya lesz: megtartván azon előnyöket, a melyeket egy, a nemzet történelméből fejlődött s a nemzet legfőbb érdekeivel egybeforr felsőház, a biztos és rögtönzés nélküli haladás eszközlésére nyújt — a főrendek házának szervezetét az ország jelen viszonyaihoz képest átalakítani.

A sajtó szabadságának az eddigi törvényekben két nagy biztosítéka van letéve: az egyik az előleges censura eltörlésében, a másik pedig abban áll, hogy a sajtóvétségek az esküdtek ítélőszéke elé vannak utalva.

E két elv sértetlen fentartása mellett azonban gondoskodni kell arról, hogy a sajtótörvények mind alaki, mint anyagi részének azon hiányai, a melyeket az eddigi tapasztalás kimutatótt, mielőbb pótolassanak.

Szintily halaszthatlan teendő az egyesülési és gyülekezési jog rendezése is hogy az alkotmányosságnak ezen egyik alapjoga a törvények oltalma alá és korlátai közé helyeztessék, s hogy a kormány felügyeleti jogának és köteletségének határvonala szabatosan meg legyen állapítva.

A mult országgyűlés törvényt alkotott a szülő-tartozások megváltásáról. A jelen országgyűlés egyik feladata lesz, a hűbéri viszonyoknak többi még fennlevő maradványait, a tulajdon szentségének teljes megóvása mellett, helyes közgazdasági elvek alapján megszüntetni.

A legutóbbi országgyűlés a népiskolai törvény által az oktatás áldásait mindenkire kiterjesztette.

Ezzel azonban még csak alapja van letéve a közoktatás egész rendszerének; s a nemzet legfontosabb érdekei sürgősen igénylik a tanítás azon felsőbb köreinek rendezését, melyekben a hon polgárai a kor igényeinek s az ország társadalmi szükségének megfelelő szakképzettséget megszerezhessék.

Ennélfogva kormányom törvényjavaslatokat fog előterjeszteni egy a real-és humanisticus középtanodák, mint az egyetem és műegyetem újjászervezése tárgyában.

Az 1867-diki XVI. törvecik értelmében, némely külállamokkal kötött nemzetközi szerződések, jóváhagyás végett önök alkotmányos tárgyalása alá fognak terjesztetni.

Mulhatlanná vált az ipar-viszonyok rendezése, mire nézve törvényeink nincsenek, vagy csak nagyon hiányosak.

A vállalkozási és kereskedelmi kedvező fejlemények továbbá szükségessé teszik, hogy a részvény-vállalatok a mai előrehaladottabb közgazdasági viszonyok kívánalmait szerint újabb törvény által szabályoztassanak.

Mindkét tárgyra, valamint több más, a nemzeti vagyon megőrzését és növelését célzó

intézkedésekre nézve, kormányom meg fogja tenni a szükséges előterjesztéseket.

Törvényjavaslatok várnak Önök elintézésére több rendbeli vasut-vonalak engedélyezése tárgyában; továbbá a közmunka s a vízjogi viszonyok szabályozásáról, — a melyek gyakorlati eredményeikben, a forgalom és az anyagi jólét emelkedésének újabb lendületet fognak nyújtani.

Önök alkotmányos tárgyalása szabályszerűleg ki fog terjedni az állam költségvetésére is, a melynek megállapításánál Önök, meg vagyok győződve, kellő gondnal lesznek arra, hogy az állam háztartásában, helyes takarékosággal, a súlygyen lehetőleg fenntartassék, s az ország pénzügyei szilárd alapon rendeztessenek.

Ajánlanom kell e mellett Önök figyelmébe, megkezdeni az adóügy reformját, a mely az ország anyagi jólétének egyik legnagyobb emeltyűjét képezi.

Az országgyűlés tárgyalásai egyuttal kedvező alkalmat fognak Önöknek nyújtani arra is, hogy azon törvényes kapesot, a melyet a mult országgyűlés egyrésztől Magyarország, másrésztől Horvát- és Tótországok között ismét helyreállított, a szeretet és ragaszkodás élő érzelmei által még szorosabbra fűzzék; s hogy a létrejött közjogi egyezmény alapján testvéreileg osztozzanak mind terheiben, mind pedig dícsőségében azon törvényhozási intézkedéseknek, a melyektől a magyar szent korona összes országainak közös jóléte és közös nagysága függ.

Uraim, Főrendek és Képviselők! Egy fontos átmeneti korszak minden nehézségei vel állanak szemben Önök.

Az elsoroltakon kívül a teendőknek még egész tömege vár Önökre.

Feladni a multak hagyományaiából mindazt, a mi tarthatlanná vált, s egyuttal megalkotni az új eszméknek megfelelő intézményeket: — e kettős és együttes feladattal kell Önöknek megküzdniök.

A kibontakozás sok munkát s időt igényel, s a kivitel nehézségeit szaporítja nemcsak a tulságos ragaszkodás a mult emlékeihez, a mely védelmezi azt is, a mi már nem életrevaló, s ezáltal gátolja az új alkotásokat, — hanem más oldalon a számítani nem akaró rögtönzés is, a mely könnyen romokkal árasztaná és foglalná el a tért, a melyen alkotni kellene.

De a nemzet józan tapintata s mérséklete, s Önök bölcsesége bizonyosan el fogja találni a két szélsőség közt a helyes utat, a mely egy szebb kor áldásaihoz elvezet.

A külállamok irányában főnálló barátságos viszonyaink biztos kilátást engednek az iránt, hogy a belreformok szerencsés keresztülviteléhez szükséges béke és nyugalom nem fog megzavartatni.

Isten vezérelje Önök tevékenységét!

A munka terhe alatt kölesönözön Önöknek erőt azon tudat, hogy nemzedékek boldogsága az, a mi Önök kezébe van letéve; hogy habár ily korszakokban a hazafiúi önfeledőzések csak ritkán találkozik a jelen elismerésével, de annál bizonyosabb és marandóbb a hála, a melyet a jövő, ezen nagy átalakulás kitartó munkásainak, nemzedékről nemzedékre szavazni fog.

És ezzel az országgyűlést megnyitottanak nyilvánítom.

Az 1869—72-ki magyar országgyűlésre megválasztott képviselők.

A Királyhágón túl: Lugoson: Moesonyi szélsőbal.

Megválasztatott tehát eddig 400 képviselő és pedig 238 deák-párti és 162 ellenzéki, melyből 51 szélsőbal.

Egy sürgős indítvány illetőleg kérés az igazságügyi miniszteriumhoz.

(F. L.) Kétségtelen, hogy a törvények és törvényerővel bíró miniszter. rendeleteknek a nagy közönség minél széles körében való elterjesztése érdekében kell, hogy álljon a kormányzat, mert hiszen azok arra valók, hogy a polgároknak eljárásukban zsinormértékül szolgáljanak és a rendet az államban előmozdítsák és megszilárdítsák, mi csak úgy történhetik meg, ha mindenkinek könnyű és olcsó szerrel alkalom nyilik azokat törvényszerű kihirdetésük után a lehető legrövidebb idő alatt megszerezhetni.

Épp úgy kétségtelen, hogy a nagy közönségnek nem kisebb mértékben érdekében áll, hogy az időnként megjelenő törvényeket és miniszteri rendeleteket minél előbb megszerezhesse, mert számos jogviszonyait azok szerint kellett rendeznie, ezt csak úgy teheti, ha alkalom szolgáltat nekik azokra idejekorán szert tehetni, hogy velök megismerkedjék, — mely érdek főként az ügyvédekél játszik kiváló fontos szerepet, mivel ők elbivatásoknál fogva leggyakoribb esetekben jönnek azon helyzetbe, hogy mihelyt valamely törvény vagy miniszter. rendelet megjelenik, illetőleg kihirdetetik azokból folyólag szolgáljanak tanácsukkal a felelőknek.

A jelzett sokoldalú érdeknek azáltal volna elég téve, ha a kormány gondoskodnék arról, hogy rendeletei és a törvények megjelenésük után legott hiteles kiadásban olcsó és könnyű szerrel bárki által megszerezhetők legyenek.

Sajnálattal kell azonban constatalnunk, hogy ezen égető szükség kielégítésének ez ideig nincs kellőképp elég téve.

Mert ha igaz is, hogy az országgyűlésen kihirdetett törvények és a maga rendjén kibocsátott miniszter. rendeletek a hivatalos lapban megjelennek és a törvényhatóságoknak kihirdetés végett szétküldetnek; nem jöhet kétség alá az sem: hogy a törvények és miniszter. rendeletek terjesztésének e módja nem elég alkalmas arra: hogy a nagy közönség legszélesebb körében tudomásra jussanak. Mert bizony nem jartathatja mindenki, ki ezen törvényekkel meg akar ismerkedni, a méreg drága hivatalos lapot csak azért, hogy azokra szert tessen. És nem is tagja mindenki a törvényhatósági bizottságoknak és képviselőtestületeknek, melyekben a kibocsátott rendeletek és törvények kihirdetnek; de ha az volna is, egyszeri felolvasás ritka embernek elegendő arra, hogy a halottat emlékeztetése maradjon bevésve.

Ha igaz továbbá az is, hogy az igazságügyi miniszterium egyik vagy másik pesti könyvkereskedővel szerződésre szokott lépni a végre, hogy ez a törvények és rendeletek hivatalos kiadásáért a nagy közönség számára való áruba bocsátását eszközölje; az sem szenved kétséget: hogy az eddigi tapasztalatokat tekintve, a törvények kiadásának illetőleg terjesztésének ezen módja a lehető leghiányosabb és legalkalmatlanabb.

Szolgáljon ennek igazolására egy üntapaszlaton alapuló eset.

E sorok írója, ki ügyvéd, az 1868. évi törvények és a miniszter. rendeletek hivatalos kiadására az erre miniszter. felhatalmazást nyert Pfeiffer Ferdinándnál előfizetett még a m. évi december hó közepe tájt, és noha már 1869. ápril havában vagyunk, még nem volt képes az 1868. év folyamánban megjelent minden törvényeket és rendeleteket megkapni, noha a hátralevő füzeteiket reklamálta és megírta a czimzett kereskedésnek, hogy ha az előfizetési ár nem volna elegendő a még hátralevő füzetekre, úgy ezeket posta útján és utánvétel mellett küldje el, a minnek azonban semmi eredménye sem lön. Azonban nem csak e sorok írója járt így, hanem több kartársai is, kik méltán panaszkodnak ezen baj miatt. A mint hallszik, az igazságügyi miniszterium ez évre más könyvkereskedőre bízta volna a törvények kiadását. De evel sincs a bajon segítve; mert noha már ez évben igen fontos miniszter. rendeletek jelentek meg, melyek részint már életbe léptek vagy rövid idő alatt hatályba fognak lépni, ezek csak most küldetnek szét az előfizetőknek. És így heteken, sőt hónapokon át kell a közönségnek várnia, míg a hivat. lapban megjelent törvényeket vagy miniszter. rendeleteket megkapja és ekként nem marad annyit idő, hogy azokat életbelépésük előtt kellőleg tanulmányozni lehetne.

Ezen a körülményekhez képest igen súlyos bajon sietőleg és gyökeresen segíteni kell, még pedig nézetünk szerint úgy, hogy az igazságügyi miniszterium a törvények és rendeletek nyomtatását és áruba bocsátását egy erre rendelt hivatalos közege útján eszközöltesse, mely gondoskodnék arról, hogy minden megjelenő fontosabb és terjedelmesebb törvény vagy miniszter. rendelet törvényszerű kihirdetése után haladéktalanul a közönség által megszerezhetők legyenek.

Igy történik ez más államokban is és különösen a szomszéd Ausztriában, hol a törvények és rendeletek hivatalos tára az u. n. „Reichsgesetzblatt” hivatalos kezelés alatt állván az előfizetők annak egyes füzeteit pontosan és gyorsan kezeikhez kapják.

Meg vagyunk győződve, hogy ebbeli méltányos kívánságunk a könyvkereskedések által nem lesz teljesíthető, mert valószínűleg ezen üzleti ág nem hajt annyit, hogy érdemes volna avval

buzgón és pontosan foglalkozni, vagy pedig a nyert egyeduralom az ebből folyó fonák következményeknél fogva a kívánt eredményt nem fogja előidézni.

Ha azonban a miniszteriumot tulnyomó okok vagy kötött szerződés nem indíthatná arra, hogy fennebbi indítványunkat méltányolhassa, úgy arra kérjük, hogy befolyását érvényesítse arra nézve, miszerint a nagy közönség, kivált ennek a távoli vidéken lakó része a hivatalos lapban megjelent törvényeket és minisztr. rendeleteket gyorsan és pontosan kapja meg.

Azon reménnyel zárjuk be e sorokat, hogy az igazságügyi miniszterium, mely a közönség tekintetére méltó igényeit, a mennyiben tőle telik, készséggel hajlandó teljesíteni, kellőleg intézkedni fog, hogy a jelzett baj elenyésztesse.

Lapszemle.

A „Säch. Volkblatt“ az „ó-szász“ képviselők programjának azon hiányára utal, hogy a Szent István koronája alá tartozó országok és országrészek együttes tartozásának fenntartása, azon kapcsolattal, a mint azt a kiegyezés megállapította, sehol sem érintetik; ez egymaga elegendő arra, hogy az „ifjú szászok“ at visszatartsa a közlekedéstől, minthogy ezek meggyőződése szerint a szászok jólléte is Magyarország államjogának fenntartásától, biztosításától függ. Tovább az is aggodalomra adhat okot, hogy az ó-szászok hangsúlyozzák a szász ösztönös fennmaradását, de mélyen hallgatnak az egyes székek és vidékek helyhatósági autonómiájáról, különösen ennek biztosításáról, az egyetem tapasztalt tulkapásai ellenében. Az ó-szászoknak a magánjogi reformot illető megjegyzései sincsenek kellő átgondoltsággal formulázva, mert az önként érthető, hogy a parlament az ó-törvényt csak jobbal fogja helyettesíteni. Az ó-szászok programjának zárkóvétel képezi azon pont, melyben azt követelik, hogy a szász ajku képviselők kisebbsége feltétlenül hódoljon a többség határozatának. Egy ily követi conferentia csupa látszattá tenné az utasítási rendszer eltörlését; mert így a parlament viták jogosult befolyása nem hatna a szász ajku képviselőkre, s megtörténhetnék az, hogy egyes apró választó kerületek képviselőiből alakult többség megállapodása adna irányt a brassói, n.-szabeni stb. fontos választó kerületek kívánalmainak. Szóval, az elmondottakból kitűnik, hogy az ó-szász program nem áll az alkotmányos nézetek mai színvonalán és hasonlít a trojai lóhoz, épp az levén benne veszélyes, mit magában rejteget.

A „Gaz. Trans.“ azon kezdi, hogy megmagyarázza a „M. Polgár“-nak, mi uton lett Macellariu nemzeti vezér; egykor — ugymond — joggal gunyolták a román élczlapok, de ma visszafordult a nemzet kebelébe s ezért fogadták őt most vezérül. Macellariu politikája az egész román nemzet politikája; (Ezt fényesen megczáfolták a román választók ezrei, a közelebb lefolyt választásoknál. Lpszml.) csak a politika mentheti mentheti meg nemzetiségét azok ellenében, kik századok óta ki akarják törölni az élő nemzetek sorából; a nemzet, mely élni akar s egy jobb jövőben remél, nem veszhet el; elmúlt az idő, midőn egy nemzetiség a másik felett zsarnokoskodhatott, tüdött a jogok feltámasztásának órája. Beszél ezután a „Gaz.“ kolozsvári hőse a „nemzet szent ügyé-

ről“; tagadja azt, mintha a román nép elfordulna az eddigi nemzeti vezérektől; (Hát akkor mi módon verhetne meg Fogarast Benedek a híres Baritit? A tények beszélnek, ezekkel szemben a szájhösködés mit sem bizonyít. Lapszemle.) Továbbá 2 millióra teszi a románok lélekszámát Erdélyben, s azt mondja, hogy e roppant számból csak kevesen járultak a választási urnához, és pedig a volt nemesek, az elámitottak és megvesztegetettek. Majd fennhangon meséli — a tényekkel ellenkezően — a „Gaz.“ azt, hogy a románok együtt tartanak a passivitas politikájában; ha el is lehetett csábítani egy „renegatot“ avagy „magyaront“ (Ezt a kolozsvári bajnok a horvát reactionariusok szótárából cselelt el. Lpszml.); de a nemzetet soha, ez maga fog határozni sorsa felett. (Azt kérhetném: ugyan hol, vitéz uram? — de ily tüzes daliával nem jó tréfálni. Lpszml.) Azt rebesgeti a kolozsvári troubadour a „Gaz.“-ban, hogy egy nemzetet nem lehet türes szavakkal, csalfa ígéretekkel, mézes mondatokkal stb. stb. tévútra vezetni. (Ezt mi is úgy hisszük, sőt tapasztaltuk a minap is — a képviselőválasztásnál. De hát a mikor épp a „Gaz.“ férfiai árulgatják a macska-aranyat, kire mond itéletet ama dörgedelmes pbrasis? Nemde azokra a tulzókra, kik közé bátorodom sorozni a „Gaz.“ kolozsvári lovagját is. Lapszemle.) Azzal végzi a „Gaz.“ cikkirója, hogy a román népek kinyitott a szeme, nem engedti magát elvonatni saját értelmisége vezetése alól; sokkal értelmes és higgadtabb, mintsem higgyen az ámitásoknak, bizik papjaiban, értelmeshibein, mert ime Felső-Zsukon is így szólottak a választásra „hajtott“ román választók: „mi nem rontjuk el azt, a mit uraink (!) Szerdahely csináltak, önként nem megyünk választani.“ (Elhiszszük, hogy a szerdahelyi politikai építmény lerombolására a zsukiak sem vállalkoztak; de hát a mikor az nem volt egyéb, mint eszelen szájhösködés, ki is vállalkozhatnék lerombolására, hisz ily munkára való gépet nem találtak fel, még azon országban sem, hová ama bizonyos angyalnak a feje esett volt. Különben, a kolozsvári „nemzeti“ apród maga sem tudja mit beszél. Nem hallotta ön Kolozsvár utcaiban a szavazásra szekerén siető, zsandárok által nem kísért román választók hangjait, melyek a magyar jelöltet éltetik? Miért aggódik tehát azon, hogy a „turma“ elveszti a pástort? De hiezen lázrohamban szenved, ezért vadjolja a magyarokat „a fekete tengerig terjedő Magyarország“ régóta eleséplelt eszméje utáni sovárgással; ezért ábrándozik egy őseire méltó, hazafias, derék nép szándékba vett eltörléséről; ezért írja le ön papírra ama badarságot, hogy a passivitas terén maradt román nemzet nem lesz képviselve a pesti parlamentben, míg, legvégül elkialtja magát, a delirium legfőbb fokán: a nemzet nem fogja legdrágább jogát nemzetiségét, nyelvést s hazáját, őseinek e hazáját egy elragott koncertért odaadni!... Engedje, hogy kaczagás nélkül itt végezhesse be ön visioinak ismeretét a Lapszemlé.)

A „Teleg. Rom.“ ismét békéltlenkedik a Királyföld szervezését illető szabályzat miatt; attól tart, hogy kevesek kezébe kerül a hatalom, holott látnia kellene, hogy az újszervezés épp e kevés kezébe adja azt a sok-sok kézbe. Azon is aggódik, hogy a parlament a censust fel fogja emelni; mit se tartson ettől és ne higgyen minden mendemondának; nem illik a mérséklet lapjához

Hallottam mondatni: az archaeologia fáradságot érdemlő tárgya csak az, a mi classikai műremek: Egyiptom, Görögország, Hetruia, Róma alkotásai, s legfőkébb még a kelt régiségek. Nálunk olyan nincs... Egyik sem áll. Az első fele azért nem, mert római és kelt régiségünk elég van, csak hogy a nagy közönségben nincs még fölébredve a kutatási hajlam, nincsenek meg a szükséges előismeretek és segédesszükök. Hogy oly tárgyaink nincsenek, mint Görögországnak és Rómának, ez való. De a milyenek vannak, azt ismerni s megismertetni kötelesség. Hát politikai történetünk a görögökhöz, vagy romaiakéhoz hasonló? Mint az ég a földtől, oly távol áll amattól. Sőt még ugyan specificus, sajátosságos és igazán magyar történet az. Ha ezt miveljük, mivelnünk kell archaeológiánkat is, elő kell készítenünk műtörténetünk egykori megírásához is az anyagot. Az archaeologia a historiának néha alapja, néha jobb keze, olykor szárnya, legfőkébb világlátó szövevénye oly történet szakoknál, vagy eseményeknél, melyekhez az út és vezérfonalat nem ismerjük, melyekhez a levéltárak sem kulcsot, sem mécsvilágot nem adnak.

Száz atyáinkat másféleképp gondolkoznak. Ők városaikat, várakat, templomaikat, azok kastélykerítéseit s kereszténykori összes emlékeiket rendszeresen mivelik, tanulmányozzák, ismertetik népükkel s Európával. Hogy külföldön sokan Erdélyt — nem helyesen, de tényleg német lakosokkal bíróságnak tartják, onnan van, mivel a mi Erdélyből a világirodalom közforgalmi piacára kimegy, azt mind a szászok viszik ki németül irt munkáikban. Okai-e ők, hogy mi hasonlót nem teszünk? Oka Európa, hogy Erdélyből jobbadán csak német könyveket ismerhet? Valóban nem.

Mi — a nagy közönséget értem, tisztelve, mint már kifejeztem, a kivételeket — a classikai

mindegyre democratia és alkotmányellenes szándékot tulajdonítani parlamentnek és alkotmányos kormányoknak. Jobb lenne a népek az átalakulás fejlődésének természetes lassúságát megmagyarázni, s az álomlátó cohort arra inteni, ne fússon a tova repülő gőzmozdony után, mert az izmok túlfeszítése megszakadást okoz.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház első ülése ápr. 22-én.

A tanácskozás tárgyát a korelnök és korjegyzők kijelölése képezte.

A miniszterek mind jelen voltak.

A korelnökséget gyengékedése miatt Boczkó el nem fogadhatván, Pribék Antal kiáltott ki, ki az elnöki széket rövid szónoklattal elfoglalta. Erre megválasztottak a korjegyzők is, mire korelnök jelenti, hogy Ő Felsőge f. hó 24 én Budán a kir. palotában meg fogja nyitni az országgyűlést.

Irányi Dániel ohajtaná, hogy az országgyűlés Pesten nyitassék meg, vagy legalább a kir. várpalotán ne fekete-sárga, de a nemzeti lobogó lengjen akkor, midőn a magyar király a magyar országgyűlést abban megnyitja. Kijelenti a maga és elvtársai névében, hogy e megnyitásban fekete sárga lobogó alatt résztvenni nem hajlandók.

Andrássy Gyula miniszterelnök bebizonyítja, hogy az országgyűlésnek Budán megnyitása régi szokás és gyakorlat, továbbá hogy az a lobogó a kir. palotában az uralkodó czimere, s nem az osztrák birodalomé.

Deák Ferencz igazat ad a miniszterelnöknek, szeretné azonban, ha a kir. palotára az országgyűlés megnyitása alkalmával a magyar lobogó is kitűzetenék, mire

a miniszterelnök megjegyzi, hogy az intézkedések már megtétek, hogy egy a magyar, mint a horvát lobogó kitűzessenék.

Szólottak még a tárgyhoz Tisza Kálmán és Madarász József, mire az ülés eloszlott.

A képviselőház ülése ápr. 24-én.

Korelnök jelenti a háznak, hogy Ő Felsőge ápr. 26-án fogadja a képviselőházat.

Eljenzések közt felolvastattott a trónbeszéd (mai számunk hozza.)

A főrendiház ülése ápr. 24-én.

Az ülést b. Orczy György korelnök nyitja meg; mire korjegyzők választottak.

Az éljenekkel fogadott trónbeszéd felolvasása után az ülés eloszlott.

Az erdélyi királyi biztos hatásköre.

1. Az Erdély területére nézve ideiglenesen kirendelt királyi biztos ugyanott első vonalban örökös az állambiztoság, a törvények és rendeletek kellő foganatosítása, a személy- és vagyonbiztonság fenntartása és az egyesítési intézkedések keresztültelése fölött, s mindezen ügyekre nézve rendkívüli szükség esetében teljhatalommal önállóan intézkedik, ilyenemű eljárását az illető ministeriumnak egyidejűleg feljelenítvén.

2. Őt illeti a katonaság kormányzati szempontból való elhelyezése és felhasználása iránt köz-

régiségeket nem miveljük, mivel más nemzetekéi; a keresztény középkoriakat, hová a mieink is tartoznak, nem, mivel nem bírnak a Herculanium és Pompeji körüli leletek nagyszerűségével. De az azon kori polgári építészeti s várerődítvényi művek érdekes maradványait sem tartjuk igen nagy becsben, mivel most nem ront ránk a tatár és török, nem rohan meg a felkölt jobbagyság, nem ostromol a kurucz és labonez, most a löpor, vetágyu felgyújt mindent, a bomba összeváz bármily erős falat s bástyát. Most nincs ezekre szükség, talán becsek sincs. Ez a mi okoskodásunk lélyege, kezdete és vége. Szomorú, de ugy van... Mi valóban a régészeti tárgyait egyáltalában nem becsüljük, sőt sokan becsülnéküli halomnak tartják Minerva temploma doriai oszlopsorát ugy, mint Phidiás isteni olympusi Jupiter szobrát, a kassai és a mi piaczi szentegyházunkat egyiránt. Mi az elsőben nem találjuk fel a műszobrászat egyszerű és felséges szépségét, aethetikai arányainak tökélyét, mely áthat és megindít, elragad és fölemel, mely megszeretteti a szépet, gyönyörködteti a kedélyt, finomítja, művelíti teszi az elmét és érzést. Az utósóban viszont nem látjuk őseink vérvörítke művét, nem jeles királyaink polgárosításunkra czélzó nemes törekvéseinek beszélő bizonyítványait, sőt tán egyik-másik ódon templomot a felekezetestesség hideg közönyével nézzük, Mátyás születési háza látására nem lelkesülünk, Bethlen Gábor bástyája mellett elhaladva őseink küzdelemteljes életére rá sem emlékezünk. A művészeti ösztön és kegyelet, szépséget érzék, a finom ízlés és aethetika hajlam, ez — nincs még bennünk kellőképen kifejlődve. Pedig e nélkül a művelt népek között a hozzánk illő helyet soha elfoglalni nem fogjuk.

De politikai történetünk is csönka lesz műrégészeti történet nélkül. Meg kell tehát rá az elő-

remítődés; a katonai hatalomkar kirendelése a mennyiben az ez iránti közvetlen megkeresésre a törvényhatósági közegek nem hivatják, — az ő útján kérendő.

3. Intézkedik a csendőrség elhelyezése és alkalmazása iránt.

4. A ministeriumok által tárgyalás vagy végrehajtás végett külön reá bízott ügyeket elintézi.

5. Kétes és sürgős esetekben a törvényhatósági főtiszteknek utasítást ad.

6. A közigazgatás terén hozza intézett panaszok folytán, világos törvényen eljárás esetében, vagy súlyos károsodás elhárítása tekintetéből az illető ministeriumhoz való feljelentés mellett közvetlenül intézkedik.

7. Véleményt ad, vagy javaslatot tesz:

a) az erdélyi területre nézve kibocsátandó szabályzatok iránt, különösen a vallást és nemzetiséget érdeklő ügyekben;

b) a felségi vagy ministeri kinevezésektől függő összes erdélyi hivatalok betöltése, nemkülönben a kinttűntetések iránt;

c) a politikai színezetté egyletekre nézve;

d) minden fontos közigazgatási ügyben;

e) viszont hozzá minden törvényszabályzat és fontos ministeri rendelet másolatban megküldetik.

8. Őt illetvén ugy a politikai mozgalmak figyelemben tartása, mint az államrendőrség kezelése, hozzá tartozik a külföldi utlevelek adása, fegyvertartási, fegyver- és löpor-árusítási engedélyek, szini- és egyéb nyilvános előadások és mutatványok engedélyezése körüli közvetlen vagy közvetett intézkedés, az eddig Erdélyben fenálló szabályok szerint.

9. Egészségügyi és egészségrendőri ügyekben a halaszthatlan vagy külön reá bízandó ügyeket intézi.

10. A vesztegintézetekre államrendőri és egészségrendőri szempontokból felügyel.

11. Felügyeletet gyakorol továbbá a kolozsvári nemzeti színház, a volt kormányzati és hozzá tartozó levéltárak, a károlyfejérvári káptalani és kolozs monostori conventi országos levéltárak, nemkülönben a kormányzati épület fölött.

12. Az erdélyi földterhermentesítési alapigazgatóság üléseiben elnököl és az ügymenetet elrendezi.

13. A Kolozsvárott felállított telekkönyvi igazgatóság elnökségét személyzetéből ellátandja.

14. Minden hataáskörét illető ügyekre nézve kötelesek Erdély minden kormányzati közegei megkeresésre felvilágosítást adni, és a törvényhatóságok az ő meghagyásainak foganatot szerezni.

Választási mozgalmak.

Verespatak, ápril 19. Hogy Verespatak és Abrudbánya bányavárosok o. gy. képviselőjének megválasztása ily későre halasztott, azt a két város közti szorodásnak tulajdoníthatni, mely egyenletlenség azonban szerencsésen kiegyenlített és így a választás nálunk is megtörtént. Ápril 17-kén az abrudbányaiak választottak, 18-kán a verespatakiak jelentek meg tömegesen a választás színhelyén Abrudbányán, s követjelölt Bittó Istvánt egyhangulán választották meg országgyűlési képviselőnek. Multját ismerve, meg vagyunk győződve, hogy jeles követünk bányász népünk érdekeit szíven hordozva, azt igazán képviselendi.

készületet kezdetünk. E kezdés kit illethet méltóbban, mint Kolozsvárnak, az első magyar városnak tanácsát, községi képviselőt s mivel polgárságát?

Nagy tekintetek szólnak e mellett, a haladó időszelem int, a szomszéd népek példája sarkal, saját becsületünk kötelez, hogy előre haladjunk, hogy keleti civilizációi küldetésünket fogjuk fel, hogy ittörök legyünk, jó példával menjünk magyar városink előtt. Vigyázzunk erkölcsi hitelünkre. Ha egy nyugati turista rossz akarata, vagy tudatlansága miatt rosszul ir felőlünk, ezt egy jól értesült másik helyre hozza; de ha mi tényekben szolgáltunk minket sújtó tanubizonyosságot a közmiveltetés és tudomány érdekeinek nem méltatása által — ezt az egész világ védírata sem czáfolja meg. Ezen túl nem leszünk rossz útaink által a mívelt világtól elszigetelve, mint eddig voltunk; a vasút naponta új vendégeket hoz és viz keletre nyugatnak s nyugatrol keletre; elmaradottságunk, műveltségi és tudományügyi primitiv állapotaink nyilvános tényei nem maradnak ismeretlenül, az első évek napfényre hozzák, bobizonyítva, hogy mi kelet népe vagyunk, nyugat műveltség, civilizációi dertje és elemei nélkül! Siessünk megelőzni a felőlünk netalán támadható kedvezőtlen közvéleményt. Erkölcsi értékünket nagyon emelni fogja, ha azon kevés jeles mellett, a mit az új időkben létesítettünk, lesz őseinknek egy-két új szép alkotása, mit a közénk jövő régész és tudós szintyre mint a mívelt dilactans utazó a benső érdekeltség örömeivel s hatósággal tekinthet meg. A város maga épületeivel és utcáival kevés figyelemre méltó nyújt: a látni való tárgyakat, a megtekintésre méltó emlékeket és intézményeket nekünk kell létre hoznunk. (Vége követk.)

TÁRCSA.

Kolozsvár történeti emlékeiről.

VI.

Ha a mult emlékekkel való kegyetlen bánás ily tényei után folyást halljuk a vádat, hogy Erdély lakosi felette közönyösök a régiség tiszteletét érdemlő maradványai iránt, az ezentül csak minket magyarakat fog érdekelni, szász testvéreinket nem. Az oláhok nem jönnek tekintetbe; ők — a jeles Cipariut s egy-két tudóst kivéve — még nagyon alanti kulturai fokon állanak, de — dícséretükre, meg kell vallanunk, hogy hathatósan törekednek előre... Valóban nekünk nincs jogunk haragudni ellenükre, ha e részben még ma is látni vélük rajtuk az ázsiai Don-tői, vagy döntői jelleget; mint szintén ha Európa kevesebb ismer, mint Thibet, vagy Egyiptomot, nincs okunk rajta csodálkozni.

Rontani — hiszen rontnak másból is, de hozzáértőleg, az ősek és mult idők emlékei bántása, a tudomány kára nélkül. Bécsben is elszedtek a nem rég mult időkben két városkaput, Grätzban egy bástyát, de conservátorok jelenlétében, minden régészeti tárgyat gondosan egybegyűjtve a művészet-és régiségkedvelők tudományos használatára. Prágában is lerontottak egy kaput, de csak azután, hogy a birodalmi központi építészeti emlékeket őriző bizottság azt megvizsgáltatván, archaeologiai tekintetben ellene semmi kifogást nem tett; tanács-házát pedig ugy javította ki, hogy eredeti szép homlokzata továbbra is fennmaradjon.

Ki roszálná ezt? Ez helyesen történik. Ez művelt nép öntudatos cselekvése. Hát a mi eddigi fal-és kaputorony-bontásaink? Erről legjobb nem szólnunk. Ezután hogy lesz, megválnak!

Ellenjelölt senki sem volt. Volt ugyan egy kis balpárti töredék, de ez nem szavazott. Az oláhok általán nem vettek részt a választásban.

Egy választó.

Választási utóhangok.

(M. Zs.) **Czege**, 1869. ápril 18. kán. A dobokamegyei alsó-kerületi Deák párt folyó év febr. 27-én Aroklján követválasztási értekezletre volt egyült, elnök idős gróf Bethlen Sándor ő méltósága meghívása folytán. Az értekezlet után a párt nevezett elnöke és tks. Pattantyus Jakab úr szíves vendégszeretettel fogadták a majdnem 300-ra menő pártot. Ezen ebédek alatt több pohár emelések közt sürgönyöztetett egy felkészült Bécsbe a közös külügyminiszter ő nméltóságának, a párt felkérésére t. Pattantyus Jakab úr által. Erre közös külügyminiszter ő nméltósága báró Orczy Béla államtitkár által a következő sorokban válaszolt:

Bécsben, 1869. ápril 2-kán, külügyminiszterium.

Tekintetes úr! A dobokamegyei alsó-kerületi Deák pártnak arokljai értekezletéből eredő és gróf Beust közös külügyminiszter urat illető hálás tisztelet tanúsítását méltóztatott a tks. úr a párt felkérése folytán, az ez alkalommal tartott ebéd alatti felkészültés kíséretében, folyó év márczius 27-ől kelt sürgönye által ő nméltóságával közölni.

„A külügyér úr ő nméltága élénk részvétellel fogadta a baráti indulatnak iránta nyilvánult és ily hízegző módon történt kifejezését, és ennek következtében adott különös megbízása folytán és az ő nevében van szerencsém ezennel a tks. urnak válaszolni és felkérni arra, szíveskedjék a dobokamegyei alsókerületi Deák párt tagjainak, ő nméltóságának őszinte köszönetét jelenteni azon nyílt és hazafias elismerésért, melylyel a párt mind személye, mind országári törekvései iránt nyilatkozott.

Érzékenyen hatott ő nméltága az elismerő részvétnék ezen szövege és ezt a képpen bizsi legillőbbben viszonzhatni, ha a pártnak, melytől ő szózat eredt, a törvényes alap fenntartására és megszilárdítására irányított törekvései iránt elismerését ez alkalommal is nyilatkozhatatja; meg levén győződve, hogy ezen alap az, mely a monarchia felvirágzásának és békéjének biztos talpkövet képezi, és ezen alapnak megvédése azon érdek, mely a közös külügyérnek a béke fenntartására irányított törekvéseivel a legszorosabb összeköttetésben áll, és ezt a leghathatósabban előmozdítani képes leend.

„Hogy ő nméltóságának köszönő választás csak ma irhattam, azt annak méltóztatásuk tulajdonítani, hogy a tks. urnak sürgönye elkésve érkezett: szögájon tehát ezen ok kimentésül, mit is midőn azon kéreessel közölt a tks. urral, hogy a késedelem okát is tisztelt megbízóival tudatni szíveskednék, maradok a tks. urnak kész szolgálja

b. Orczy Béla.”

Hazai fürdők.

Előpatak, ápril 12-kén, 1869. — Mintán az előpataki fürdő-udény, szokás szerint, május hava 15-dikén újból kezdetét veszi, még pedig a fürdői vendégek egészségi érdekeire és kényelmére irányított nagyobb szerzetel tekintettel, — célszerűnek vélem a múlt évi hivatalos orvosi jelentésből, a tisztelt közönség tudomása végett, megemlíteni rövidbe foglalva a következőket:

A lefolyt 1868 ki fürdő-udény május első felében meglehetősen száma vendég összeseregése által kezdetét vette és pedig többnyire hazánkiai és köztük igen tekintélyes személyiségek által látogatva. Eleinte Brassó és N. Szében voltak túlnyomólag képviselve. Már május havában az idegenek száma 135 lélekszámra ment, június havában még nagyobb lendületet vett a fürdő, mivel a szomszédos Moldva és Oláhországból folyton nagy számmal érkeztek a vendégek. Eltekintve azon körülménytől, hogy a múlt évi fürdő-udény alatt az erdélyi fürdők általában 10 évtől óta leglátogatottabbak voltak Oláhország részéről, mindazáltal a fürdő-vendégek összes lélekszáma június havában 770, és júliusban már 1200-ra, augusztus végén 1617-re és szeptember 3-kán pedig 1672-re ment, a mint ezt az itt következő táblázat is mutatja.

Az előpataki fürdői vendégek száma 586 család. Belsőföldről férfi 217, nő 167; külföldről férfi 243, nő 268. Gyermekek belsőföldről: férfi 41, nő 49; külföldről: férfi 92, nő 108. Cselédek: belsőföldről férfi 72, nő 136; külföldről: férfi 86, nő 193. A személyek összes létszáma: 1672.

Es ekkor már a fürdő-udény is a rendesen csaknem egy hóval korábban véget ért, a minnek oka főleg abban volt keresendő, hogy Oláhországban mozgalmas idők folytak, a mennyiben az országgyűlési választások is ép ekkor voltak folyamatban, s mindenki hazafelé igyekezett résztveendő a politikai mozgalomban.

Nem kis örömmel szolgálhat az is, hogy Előpatak eddigi jó hírneve nemcsak fenn áll, a mint azt Páris egyik jeles orvosodora Constantin Jamest is bevallá Európa előtt ismeretes irataiban, hogy szénsavas sziklé s égvényes dús tartalmára nézve Előpatakhoz hasonló savanyu vizet csak Corsica szigetén ismer; de hazánk nem rég elhunyt

kedves emlékeztél, egyik legtekintélyesebb tudósa s a hazai orvosi karnak már volt néhai büszkesége, Balassa tanár is érdekelve volt hazánk e nevezetes fürdője iránt, a mennyiben egy itteni tekintélyes birtokossal személyesen tudatá a múlt évben, hogy igen óhajtaná az előpataki források tartalmát újból vegykémlelés alá vétetni, mire sietett a birtokosság is az említett tanár úrnak kívánatára az előpataki források vizéből 12 üveggel felküldeni.

Az itteni források szakértő fizetes vegykémlelését mi is óhajtvá várjuk, hanem azt, kivált az illető alkatrészek, valamint a szabad szénsav és a vasnak is oly korai leülepedése miatt a helyszínén óhajtanók keresztülvitni.

Es most azon édes remény táplálja az előpataki birtokosságot, valamint e sorok igénytelen íróját is, hogy ha bár a kedves emlékt tanár el is hunyt, de a nagy tiszteletű országos egészségügyi tanács intézkedni fog egy biztomány kinevezése és a nevezetes székelyföld számos, vegykémlelt megvizsgálása iránt, még pedig országos költéségen, — ide érve, természetesen, Előpatakot is.

A mi a fürdői volt betegeket illeti, a túlnyomólag máj és lép túltengésben szenvedők voltak, valamint a gyomor savany termődésből eredő számos korfolyamatnak, és felette meglepő sikerrel távoztak el, ugyannyira, hogy Oláhországból számos elismerő iratokat küldöttek ki, hirlapilag leendő közléstét végett.

Előpatakra vonatkozólag údvösen hasznosítható nyereségnek mondható az is, hogy a források a fürdő-udényen kívül töltőgetése, mely eddig 600 frírt volt haszonbérbe adva, most árlejtés folytán 1545 frírt adatott ki hat évre, és pedig mi a legfőbb örömmünk, az, hogy a kivevő vidékünk egyik jeles orvostudora, Otrobán Nándor úr, ki is már több év óta ismeri e források csodaszertű gyógyhatását.

Orvosi tanácsadást és gyógyrendelvényt igénybe vevő beteg volt összesen 304, melyből javult 109, kevésbé javult 39, teljesen felgyógyult 106.

Megemlítenék vélem még, hogy a legnagyobb visszaélést betegeink az által követik el, hogy megérkezésük után az illető fürdő orvosokkal betegségeiket nem közlik, a mi az illető betegeknek gyakran nem kis hátrányára szolgál, a mennyiben három ivó forrás lévén, mind három egyes alkatrészeire és így hatására nézve is egymástól eltérő; másfelől felette sokan távoznak el köztünkől gyógyulva, a nélkül, hogy a gyógyesetet feljegyezni és mások hasznára megörökíteni lehetne. Igen célszerű lenne, ha az illetők e részben több buzgótságot tanusítanának.

Végre igen nevezetes, mit említellenül nem hagyhatok, hogy gróf Nemes János úr telkén a sétátér mellett épen Béli Gergely úr birtoka szomszédosságában több új forrás fedeztetett fel, melyek közül egyik felette gazdag és ugylát-szik, ép azon tulajdonokkal bír, mint az új kút, mely a sétátér mellett van, s főleg vastartalma túlnyomó. Gróf Nemes János a legnagyobb erélylyel épen azon működik, hogy e helyen alkutrészeket állítson és azokat a klszöbön álló fürdő-udényre már a közönségnek át is adassa. Előpatakán még csak ez hiányzott, egy gazdag ásványos viz fürdő t. i., mi a nemes gróf áldozata folytán oly rövid napok alatt meg is leend.

Reich Albert,
orvos-, sebész-, szemész és
szülész-mester.

Egy-két hang

a kolozsvári „Diana-fürdő“ intézet átalakítása érdekében.

Azon tapasztalat, miszerint a zubanyos gőzfürdők idején és orvosi tapintatossággal alkalmazva számtalan helyen és idült bajokban a legjobb sikert eredményezik, oda emelte jó hírnevét ezen intézeteknek, hogy napjainkban egész Európában alig találunk már várost, hol ily fürdő hiányoznék, értem a tehetősebb mezővárosokat is.

Mindazon naplókól, melyekben a zubanyos gőzfürdőkben gyógykezelés alá vett betegek nevét, kórállapotát följegyezve találjuk, biztos meggyőződést szerezhet bárki a felől, hogy az ily intézetek kitünő gyógyerővel bírnak. 1) Minden és főképp csúszos bántalom ellen, mint pl. csúszos láz, főfájás, nehéz hallás, gyomor-göres, fogfájás, kólika stb. 2) Soknemű bőrkütyések: rüh, bőrzuzmó visketeg ellen. 3) Köszvény, köszvényes szemgyengeség, nehéz hallás, arc- és főfájás, daganat és összeszuszorodás ellen. Ezeket fölül még számtalan hurratos, ideges, görvélyes, alfeli és testalkati bajok ellen stb. stb.

Azonban most nem célozom azon fölötté számos betegség kimerített névsorát adni, melyekre az ily fürdők jótékony és sikeres hatást gyakorolnak, vagy az érdekelt közönségnek elmondani a gőz és zubany célszerű alkalmazása és kezelése módját, mit azonban annak idejében tenni el nem mulasztok; de szándékom, midőn Kolozsvár városa kebelében ily közérdektű intézet felállítását, illetőleg átalakításának ügyét megindítva látom, azon lelkemből származott óhajomat kifejezni, vajha minél számosabban sietnének felkarolni ez ügyet kiszámíthatlan jótékonyaságot árasztván a szenvedő em-

beriségre, és pedig oly mértékben karolnak fel, hogy mind berendezés, mind ellátás, mind pedig a műépítészet illetőleg, a Heinrich-féle európa, hírt budai gőzfürdő ha nem is lenne eredeti minőségben előteremtve, de legyen belsejvezetés és külsőcsinban egy századokig becséssel bíró épület, mely a késő utódok számára is fennmaradjon, mint egy diszszopál az elhunyt elődöknek, hogy látva az emléket elmondhassák: elődeink nagy műveltségű, szép ízlésű, művészet kedvelő, nagyszerű vállalkozó és jótékony nép valának, áldás reájuk. Így, midőn először nemes keblű áldozatot nyújtanak a résztvevő urak ezen údvös intézet felállítására s ez által a szenvedő emberiség javára, másodsor és városnak egy nevezetes diszépület általi csinosításához is járulnak; harmadszor dr. Szombathelyi urnak e város jeles és közkedvességű főorvosának az építés terhei s gondjait könnyítik, ki ezt — már azon humánus eljárásért, melylyel előkelőbb vagy szegényebb sorsu betegeit egyiránt gyógykezelni szokta — megérdemli; de érdemli nagy mértékben azért is, mert számtalan vagyonnélküli szenvedőnek fürdő-intézete ingyen élvezhetését megengedi.

Ezek után örömmel említem fel azon kedvező körülményt, hogy a részvény aláírások eddigelő a százat meghaladták, mely közelismerésre méltó bizonyítványa azon vállalkozó szellemnek és jóindulatú részvétnék, melylyel e város nagyérdemű polgárai az údvös és közcélok iránt lelkesültni tudnak; valamint annak is, hogy a részvényirtulat által nagyobb kiterjedésben létesítendő „Diana-fürdő“ intézet ügyében, mely nem csak a zubanyos gőzfürdőt, de a különféle gyógyeszer vegyítéktű meleg kádfürdőkét is tervezetbe zárja, e hó 29-kén, azaz: esütörtökön d. u. 3 órakor az első értekezlet a városházi teremben fog megtartani, melyre a t. közönség minél számosabban megjelenni tiszteletteljesen kéretik.

E szerény felszólalásomat a t. közönség vegye úgy, mint azon kötelességem teljesítését, melylyel mint körültekinteni szerető polgár a közügyeknek tartozom és mint azon részvétnék nyilvánítását, melylyel a szenvedő emberiség iránt viseltetni hivatásomnál fogva szent kötelességemnek ismerem.

Föray Géza.

Napi hírek.

— A hivatalos lap a következő legfelsőbb kéziratot közli: Magyar miniszterelnököm előterjesztésére gróf Péchy Manó, erd. kir. biztost, ebbeli tisztének erdélyi kormányzékem felosztására következtében új hatáskör mellett leendő folytatásával megbízván, ebbeli intézkedésemet ide mellékelt kéziratom tartalmazza. Kelt Bécsben, 1869. évi ápril hó 17-kén. **Ferencz József** s. k. Gróf Andrassy Gyula s. k.

Legfelsőbb kézirat. Kedves gróf Péchy! Erdélyi kormányzékem, melynek Ön kir. biztosi minőségben elnöke, — e hó végével feloszlattatván, — Önt az 1868. 43. t. cz. 18. dik szakasza alapján Erdély területére új hatáskörrel ideiglen kirendelt kir. biztosi teendőivel, eddigi minőségében tanusított sikerdús, kitünő szolgálatainak méltányol teljes elismerése mellett ezennel megbízom. Kelt Bécsben, 1869. évi ápril hó 17-én. **Ferencz József** s. k.

— A kományszék tagjai közül — a kir. biztossághoz leendő beosztással — a belügyminiszteriumhoz kinevezettek: Nagy Elek miniszter. tanácsos; Gebbel Károly, Porutiu Sámuel és Vajda László osztálytanácsosokká, Lugosi József, Nemes Péter és Harsányi József titkárokká; Olasz Károly, dr. Bakonyi József, Folyovics Sándor, Murat Márton és Szabó Béla fogalmazókká; Bodila János, Szász Béla, Bodó György, Bedő Dániel és Jónás Sándor segédfogalmazókká, a két első fogalmazói ranggal. Kinevezettek továbbá a kezeléshez. Kozma László és Teslák György aligazgatókká, Benő Sándor és Bogdánfi Ferencz hivataltisztékké, Varga Antal, Szabó János, Dietrich Amadé, Pál Jakab, Borbély Antal, János Gergely, Emberi István, Kovács Sándor és Csiki József irnokokká. A levéltárnál eddigi minőségükben megbagyattak: Jakab Elek, Czikmántori János, Wallheim József, Wégh József, Simó Ferencz, Kozma Lajos, Csath Ádám, Lukács János, Barkó Károly, Telman Ferencz, Gombás Károly, Bedő Dénes és Szöcs József. Nyomdászok: Ender Ernő és Szabó János. Hivatalsszolgák: Pap János, Péterfi Ignác, Szigeti József, Wonnert Dániel, Marezi József, Ferenczi József, Bauman János, Konez György és Bántó János. — Végre a miniszterium kebelébe rendeltettek: id. Groisz Gusztáv, mint miniszteri tanácsos, Schreiber Frigyes, mint titkár, Vajda Ottó és Wendler Frigyes, mint fogalmazók Bán Géza, Székely Elek és Pál Mihály, mint segédfogalm. Orsz. főorvos dr. Patak Dániel eddigi minőségében meghagyott a kir. biztosságnál, az alapigazgatóság felbontója Hajós János pedig osztálytanácsosi címet és rangot nyert.

— Nemzeti színházunk megható családi ünnepélynek volt tanja. Fehérvári Antal igazgató, mult vasárnap, színeszkedése 25-dik évének emlékére lépett föl. Az első felvonás ifjúgyő legördülte után társulatának összes személyzete — szeretőik és ragaszkodásuk jelétül — díszes ezüst billikomot táczával, egy gyémán-

tos gyűrűt és nemzeti szalaggal ékített bábékoszorút nyújtott át neki. A felkészült beszédben Takács körülbelül ezeket mondá: „25 éve, hogy nemzeti nyelvünk biztos emeltyűje, a közmívelődésünk hathatos eszköze: a magyar szín-művészetért buzgó lelked e pályára zaklatott. E leélt évek mutatják, hogy szándékok szent, s akaratod törhetetlen volt. Szolgálad e téren hazádat, mint közharcos, számtalan alakban, és nemhogy megtört volna erőd, sőt csapatvezérségre küzdve föl magadat, még nagyobb mérvben szolgáló jelenleg. Félreértés, rágalom, nélkülözés volt gyakran jutalmad; de mindez nálad is, mint a baktárnál általán csak edzette erődöt és kitartásodat. Pályatársaid a mai alkalmat megragadták, hogy mint barátid és társulatod tagjai, szerencséd kívánjanak jövődhez, és irántadi szeretetűk, tiszteletűk és a magyar színészet iránti ragaszkodásúnak e csekély emlékek átnyújtásával némi jelét adhassák. Sorsod mindnyájunk sorsa. A tövis koszorú, mit e pályán hordasz, enyhítse ez örök zöld koszorú jelképében pályatársaid szeretete és elismerése. Élly oly soká, hogy a jövő nemzedék Thaliávali arany-menyegződet is érdemidhez méltólag megünnepelhesse“ stb.

— Mint Pestről írják nekünk, a szélső baloldaliak közül sokan átmentek a balközéphez; a desztót azon körülmény okozta, hogy a szélsőbaloldaliak külön clubot akartak alakítani, de azért szándékukban volt a balközép clubját is meglátogatni, ezt Irányi ellenozta, miért — mint mondják — a többség elpártolt tőle.

— Albisi Anna jutalomjátékául kedden ápril 27-kén adatik „Montjoge a vasember.“ Dráma 5 felvonásban Feuillet Octávótól. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Aranyosszékekben jelen év pünkösöd hó 11-én reggeli 9 órán kezdve Felvinczen, a szék bazánál énekeskedés állandó képviselő-bizottmányi gyűlés tartatván, abbani részvételle a képviselő bizottmány tagjai tisztelettel meghívotnak. Felvinczen, 1869. ápril 24-dikén. Fosztó Károly, igazg. alkirálybíró.

— A helybeli ev. ref. főtanoda zeneegylete egy színeszínkel egytttisen rendezendő előadásra készül, midőn a zenekör tagjai is — Mendelsohn Bartholdy Ruy Blas című nyitányát adván elé — közreműködnek. Az előadás idejéül a jövő hó első napjának egyike van kijelölve; a szorosabban meghatározandó napot annak idejében tudatni fogjuk, addig is ajánljuk közönségünk figyelmébe a pártolásra minden tekintetben érdemes zene egyletet.

— Lichtig Adolf szorgalmas zongoratanító legújabb művere f. év május 1-ig még mindig elfogadnak előfizetéseket Stein János és Demjén László könyv- és zenejegy kereskedősei; mire t. olvasóinkat, kiválóan a zenekövelőket és műértőket tisztelettel figyelmeztetjük.

— Necrológ. Bartalis Károly a maga és az illetők nevében tájadalommal jelenti, hogy Ince Agnes özv. Bartalis Jánosné élete 71-dik, özvegyesége 20-dik évében hosszas szenvedés után f. hó 22-én reggel meghalt.

— Olvasóink figyelmét felhívjuk jőnevű kereskedőnk Huflesz Károlynak mai számunkban megjelent hirdetésére.

Nemzeti színház.

Ápril 23-kán: „Bánk bán,“ dráma 5 felv., írta Katona József. — A mai előadás eredményére kíváncsian nézünk elé. Nemcsak azért, mert a szereplők között több olyan lépett fel, kik ezáltal először mutatják be magukat a dráma terén, de másfelől most vált el, hogy köztetszésében részessült első drámai színelőzőnk, Kovács Gyula, helye mennyire kompetens egyéniség által lesz betöltve. Értjük alatta Erdélyi Sándor, ki Bánk bán nehéz szerepével birkozott meg. Ezen egy fellépéséből még általánosán nem akarunk ítéletet hozni Erdélyi színpadi képessége felett, örömet elhagyjuk akkora, midőn más genre-okban is próbálkozott. Annnyival is inkább, mert meg vagyunk győződve, hogy a teljes sikerben tőle nem függő akadályok is gátolhaták, minő például a társasággal szokatlanság. Ezen akadályon is nagy részben lett volna könnyítve, ha könnyebb szerepben lépik először fel. Anyuit azonban megjegyezhetünk, hogy Erdélyinek nemcsak külseje, hanem éreze és széles terjedelmű hangja is nem kis előnyére válik, s azokkal feleletet oly kisebb hátrányokat, melyek másfelől felbukkannak volna. Ajánljuk, hogy óvakodjék az alpáthoztól, s a hanghordozásban soha se téveszesse szem elől a szükséges fokozatosságot, egy a szenvedélyek emelkedésénél, mint megfordítva. Külöben szavatala farszto és hatás nélkül lesz. Nem mondjuk, hogy ezáltal épen így volt, azonban több helyt hagyott fenn kívánni való, mig másfelől tagadhatlan, hogy sok részben elismerést érdemel. Nem kételkedünk, hogy Erdélyinek tehetsége van s szorgalma által haladni fog s közönségünk igényeinek megfelelően. A Melinda szerepét Sz. Mátrai Laura játszotta. Ugy hiszszük, elég ha ennyit mondunk, mert a közkedvességű művésznő kezei között minden szerep kitünően sikerült, különösen plastikai volt azon elmélet, midőn Bánktól búcsút vesz ősi várába menendő. Gertrudot Fejérváriné adta, Fejérvárt ma láttuk először, mint tragikai színészt a nagy magyar Petur szerepében, de jobban szeretjük komikumokban látni. Ki kell emelnünk még Takácsot (udvarnok), kiről tán előbb kell vala megemlékeznünk. Kifogástalanul játszott.

Ápril 24-én: Szilágyi jutalmául: „Lumpaci vagabundus.“ Jutalmazott a közönség kitüntetéssel fogadta, nemcsak első megjelenésekor, de az előadás alatt is több versen zajosn lön meg tapsolva. Tiszteletű pedig értékes ajándékkal lepték meg. Az előadás sikerült, miben nagy rész Körösi illeti. Ki a szuster szerepében folyvást jó kedélyben tartá a közönséget; több versen meg lön tapsolva és kibíva. Prielle (Enyv) és Szilágyi (Ozérna) kieltigeltettek.

KÜLFÖLD.

A belga-francia vasúttgy tárgyalásairól szólóan a conservatív „Herald”, — úgy találja, hogy Frère Orban javaslatának elvetése a dolog természetében fekszik, mert az egész eredmény, melyet Belgium tesz, olyan, hogy az sem a francia kormány, sem a keleti vaspályas társaság nem elégti ki, s nem is fog hálával lenni érte egyik sem. Ha Frère Orban párisi útjának célját csak ezen javaslat képezte, úgy a miniszter bátran felhagyhatott volna vele. Ama harci híreket, melyek a francia-belga vasúttgyi kérdéssel hozattak kapcsolatba, a „Herald” nevésegeknek találja. „A meghasonlás — úgy mond — nagyon sajnos, de azért annak semmi köze Belgium függetlenségével, s nem is fogja azt érinteni, bármi véget érjen is az.”

A „Public” hasonló közlést hoz. A „Patrie”-nak pedig Brüsseltől 18-ról ezt jelentik: „Frère Orban ur, a francia miniszterekkel tartott legutóbbi értekezlete következtében, melyben az ő javaslatai félretették, a belgák királyával közlé a francia kormány nézetét. Itt azt állítják, hogy mihelyt Frère Orban ur Franciaország irásában formulázott indítványainak birtokába fog jutni, visszatér Brüsszelbe, hogy ezen tárgy fölött a királlyal s a miniszterekkel értekezzen.”

Továbbá a „Patrie”-nak Brüsseltől távirati.

lag jelentik, hogy ott 19-én miniszter-tanács tartott. A közvélemény ott aggodalmat tanúsít, s már kárhóznati kezdi a miniszterium eljárását. A legutóbbi zavargások még inkább táplálták ezen rossz hangulatot; valamint azon aggodalmat is, hogy az 1871. májusban lejárandó kereskedelmi szerződés nem fog megújíttatni.

Berlin, ápr. 22. A szövetséggyűlés mai ülésében Twistennek azon kívánságára: terjesztették elő a két-könyv — azaz felelő Bismark, hogy a két-könyv valami gyakorlatiattal, mert vagy értéketlen, vagy veszedelmes.

Florenz, ápr. 21. Az „Italia” egy táviratot küldött Tunisztól ápr. 20-ról, mely szerint a bey elrendelte, hogy az államadósság — a régebbi egyezmények megsemmisítése mellett — alakítás-sék át egységes adóssággá. Ezen intézkedés nagy igazgatóságot idézett elő az ottani kereskedői körökben.

Madrid, ápr. 21. Figueras interpellációjára válaszul az azt mondá Zorilla, hogy Spanyolország uralkodója hamarabb tudja lesz, mint a republikánusok hiszik. Egyedül az anarchia lenne képes a bukott dynastia restaurációját előidézni.

A „France” alaptalannak nyilvánítja azon aggodalmat, mintha Krétában újabb fölkelés kitörésétől lehetne félni. Szerinte ezen hírek már csak azért sem valószínűek, mivel a porta kegyelmi rendszabályokat alkalmazott azon fölkélekkel szemben, kik utolók voltak a meghódolásban.

Páris, ápr. 23. A „Constitutionnel” a nikolsburgi sürgöny hiteles szövegében azon tényt látja, hogy a porosz kabinet 1866 ban Poroszországnak nagyobbítását a szövetségi reform fölé helyezte.

Most már pontosan tudva van a romániai választások eredménye. E szerint az új kamra 134 conservatív s 17 radikál tagból fog állani. Az előbbiekből 84-en Kogolniceano pártívei, 19-en Boeresco igazságügyminiszter pártívei, 20-an függetlenek. A radikálok közül 9-en Bratiano pártívei, s 8-an függetlenek. Ezenkívül 2 kettős, 3 megsemmisített, s 1 ismeretlen választás létezik.

Az „Osservatore Romano” s az „Unita cattolica” kivonatokat közölnek a pápának legközelebb tartott beszédeiből, melyet 300 zárandoknőből s az olasz katolikus ifjúság egyletének küldöttségéhez intézett. A nőkhöz, — kiknek élén Laval hercegné állott, s a ki a pápának egy gazdagon kiállított tárczát s Lafoutnak a mentánaai ütközetet ábrázoló képét nyújtá át, — azt mondá többi közt, hogy a mentánai győzelem az egyház győzelme volt, mely a katolikus világ általános lelkesítéséig s az igazság győzelmére szolgáltatott alkalmat; a kath. ifjúság küldöttségéhez azt mondá, hogy ő Olaszország minden igaz híveit megáldja, a többiért pedig imádkozni fog.

Florenz, ápr. 23. A belügyminisztert interpellálták a kamarában a majlandi események miatt; a miniszter a következőleg válaszolt: „A

talált fegyverek és okmányok bebizonyítják, hogy az összeesküvést külföldről igazítják s fontos összeesküvés látszik lenni ezen összeesküvés s a külföldi városokban terjesztett falragaszok között. A csapatok hajlandóknak mutatkoznak a veszélyeztetett rend és szabadság védelmére.” A miniszter végül sajnálkozását fejezi ki a fölött, hogy létezhet még valaki, ki azt hiszi, hogy Olaszország összeesküvések színhelye lehet.

Gabona ár Kolozsvárt ápr. 22-én 1869.

(Alsó a. mérő, középpár.)

Tiztabúza 3 frt — kr. Elegybúza 2 frt 20 kr. Róz 1 frt 80 kr. Árpa 1 frt 30 kr. Zab 1 frt 20 kr. Törökbuza 1 frt 20 kr. Pityóka — frt 80 kr. Marhabús fontja belváros 20, külváros 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 23 kán: 5°, Metaliques 100 frt 61.40. 5°, Nemzeti kölcsön 100 frt 79.56. Kamat 61.40. 1860. Kolesón 100.—. Bankrészevény 723. Hitelintézet részvény 200 frt 281.40. London 10 ft st. 100 frt 23¹/₂ kr 123.80. Eztst 121.65. Cs. királyi arany 5.83¹/₂.

Erdélyi földteh. kötv. ápr. 24 kén 74.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

NEM HIVATALOS

217 Férfi-, hölgy- és gyermek cipők, bőr, chagrín-, brünell- és más anyagból; gummi-felezcipők.	Legjutányosabb árak! Nürnbergi és divat czikkék; pipeasztali szerelvények, illatszerek, illatos mosdó szappanok, hajkenőcsök sat.	Férfi és gyermek kalapok legnagyobb választékban, selyem-, posztó- nemez-kelméből és számból az év minden idényére.	1- [*] Esz- és napernyők, legyezők, selyem-, vászon- és fából; sétataplácák.
Lovagló eszközök, lovagvesszők, nyergek és ostorok, lovagpálcák.	NAGY BAZÁR Csapó Sándornál Kolozsvárt, főtér a nemz. szálloda alatt.		Vadász- és halász-eszközök, fegyverek, revolverek, kardok nagy választékban.
Úti bőröndök bőrből, fából vízmentes vázonnal (water-proof) borítva; utazó táskák bőrből, szinvalból és szőnyeg-kelméből.	Rajz- és írószerek, tollkések, acél- és lúdtollak, tinta-tartók, rajzónok, papírvágó ollók.	Varró-eszközök, tűk, gyűszűk, ollók, himző és kötő tűk, varró-párnák, varró-asztalok sat. sat.	Asztali, csemege- és konyhabékek, chinaezüst, pakfong, alpaca és bádog kavalkó, téglázó rezekek, gyertyatartók, kávé-tálcák, fűzők és örök-oroosz thea-fűzők (Samovar).
Képek, festik, kaucsonk, bivalzarú és elefántcsontból; fog- és körömkefék.	Látszereszi eszközök, ékszer-szerelvények, virág-asztalok, fáskosarak, virág tartók, albumok, óratartók, csillárok.	Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.	Szivargépek, gyufatartók, pénz-, szivar és dohány-tárca, tájékpipák és szivar-szipkák, képeretek és titkrok. Olaj-, fotogén- és petroleum lámpák; madár-kalitkák, függő-gyöngyök, ablak-függönyök, székek, ruhatartók, pököládák, sat. sat.

A „VICTORIA” biztosító társaság

szavazatjogosult t. cz. részvényesei az alapszabályok 25. 26. §-sa értelmében folyó év május hava 19-én tartandó

III. rendes közgyűlésre

Kolozsvárt a városház nagytermében d. e. 9 órára tisztelettel meghívattak.

Tárgyszorozat:

- 1) A választmányi jelentés az 1868-ik üzletéről, kapcsolatban a zárszámlával és ennek alapján az osztalék megállapítása.
- 2) Az új alapszabályok ügyében történtek bejelentése.
- 3) A múlt évi közgyűlés határozományainak végrehajtása iránti jelentéstétel.
- 4) Közgyűlési beadományok és indítványok.
- 5) Az alapszabályok értelmében kilépő választmányi tagok helyett újak, aztán a számadásvizsgáló-bizottmány választása (36. 41. 42. §§.)

Kolozsvárt, ápr. 19. 1869. (207) 2-3

A „Victoria” biztosító társaság igazgatósága.

Alelnök: Hintz. Igazgató: Frits. Vezérigazgató: Galgóczy.
25. §. Közgyűlésen minden részvényesnek megjelenési és tanácskozási joga van.
A szavazatot illetőleg minden 2 új részvény egy szavazatra ad jogot. A régi részvényekre nézve a szavazati jog a régi alapszabályok szerint változatlanul marad.
Tíz szavazatnál többet senki sem bírhat.
Távollevő részvényesek csak szavazatképes részvényesek által képviselhetik magukat; azonban a határozott névre szóló régi részvényeseknél megengedettek, hogy férjesnök férjeik, kiskorúak és gyámság alatt levők, gyámjaink és gondnokaik, testületek, alapítványok választott meghatalmazottjaink által képviseltesseken, habár az ily egyének részvényesek nem volnának is.
Tíz szavazatnál több egy kézben ily megbízatás útján nem egyesíthető, bele érve ebbe már a saját szavazat számát is.
26. §. Egyébiránt a részvényeseknek s azok képviselőinek a közgyűlésen joggyakorolhatás tekintetéből hivatalos igazoló jeggyel kell magukat ellátniok, mely jegy birtoklójának nevével, állását, a képviselt részvények és az azok után járó szavazat számát foglalja magában, mely jegyek szavazat alkalmával mindenkor, tanácskozási alkalmával pedig szükség esetén felmutatandók.

Felhívás

jégkárok elleni biztosításra.
A „Victoria” biztosító-társaság
alóírt vezérigynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben
jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg.
Biztosíthatók jég ellen mindenemü mezei termények, mint takarmányfüvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártolásból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett rendkívüli előnyeket nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvetélekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 százotliát

elengedjük, nem tevén függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjon a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat váltóra is fogadunk el.

A „VICTORIA” mint országszerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.
Közlebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított ügynökségek szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA” biztosító társaság vezérigynöksége Kolozsvárt.

212 Alóírt tisztelettel jelenti a nagyméltóságú uri rendnek és a t. cz. közönségnek, hogy a legújabb divatu szobafestési rajzmintái, falspallirok, arabeszk plafonok, rokokok sat. nagy választékban megérkeztek, minélgyva képes vagyok minden e szakmába

vágó nagyobb munkákat is elvállalni, valamint falakat, s minden az épülethez tartozó ablak, ajtó- és butorokat is kívánat szerint festeni és lackirozni, jutányos ár és felelőség mellett.
Kolozsvárt, ápr. 18. 1869.

MOLNÁR MÁRTON,
szoba- és butorfestő.

Lakásom középkapu mellett 411 sz. a.

Sz. 7461—1869.

(215)

(1—3)

Pályázat.

A nagyméltóságú m. k. pénzügy miniszteriumtól nyert felbatalmazás alapján ezennel közhírré tétetik, miszerint ezen királyi pénzügyi igazgatóságnál egy a VIII díj osztályba sorozott királyi pénzügyi titkári állomás 1200 forint évi fizetéssel és 120 forint lakbérrel, továbbá pedig az ez által netalán esetlegesen üresedésbe jövő és a IX díj osztályba sorozott királyi pénzügyi II. od osztályu fogalmazói állomás 700 forint évi fizetéssel és 70 frt lakbérrel; — végre utóbbi által megüritendő és 1 frt o. b. napiér élvezetével egybekapcsolt királyi pénzügy fogalmazói gyakornoki állomás betöltendő.

Ezen állomások elnyeréseért folyamodványok a kor, jelenlegi állás, nyelvismeret, a jogi tanulmányok, és az előszabott államvizsgálatok, a pénzügyi szakmábani jártasság kellellegi indokolásai mellett, vagy közvetlen, vagy hivatalok útján ezen pályázat kihirdetése után három hetek alatt ezen elnökséghez benyújtandók.
Kolozsvárt, 1869 évi ápr. 17-én A m. k. pénzügy igazgatóságától.

Sz. 2071. 1868. b. v.

216

1—3

Mult 1868 november havában Szumurdük helységében letelepedett Rostás Péter nevű sátoros cigány kezén 4 darab gyanúsított lo találtatott; mely lovak közül az egyik 13 markos, homlokán fehér folt, s mintegy hét éves szegsárga paripa, a második 13 markos homlokán és marján fehér folt, — más jegy nélküli, mintegy 8 éves világos sárga paripa, a harmadik — egy 7 éves piros pej, — a negyedik 15—20 éves hasonlólag piros-pej szőrtű paripák.

A netalán jelentkezhett károsok felhivatnak tulajdonosi jogok bebizonyítása mellett négy hét alatt alóírt törvényszéknél jelenteni, annális inkább, mivel ezen idő eltelte után nyilvános árverésen fognak eladni.

Nemes Kolozs megye törvényszékétől mint vizsgáló bíróságtól.
Kolozsvárt, 1869 év ápr. 19-kén.

NESZTOR JÁNOS, vizsgáló bír.

2743. 1869 sz.

(209)

(2—3)

HIRDETÉS

nyersvas- és faszén-szállítás iránt.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a Vajdahunyadtól 2 óra távolságra fekvő Govásdiái kincstári vaskohótól ezen év folyama alatt:

A Szászvárostól két, illetőleg négy óra távolságra fekvő kir. vasfiumított gyárakhoz u. m.

Sebeshelyre 15.000 mázsa.

Kudsiarra 25.000 „ „ „ „

nyersvas, s visszafelé a Szászvárostól 5 óra távolságra eső Kosztesdi faszén-nyelről, a Govásdiái k. vaskohóhoz 20.000 mérő

(1 mérő = 10 köbláb = 100 %) faszén szállítása szükségeltetik.

Ezen szállításra vállalkozni kívánók felszólítatnak, miszerint írásbeli — bepecsételt, szabályszerűleg felszerelt ajánlataik banátpénzzel vagy ennek letéteményezését bizonyító venyngyel ellátva folyó évi május 15-ik napja déli 9 óráig ezen bányaügyszolgátság iroda hivatalánál fogadtatnak el.

A szállítási biztosíték (banátpénz) készpénzben, vagy magyar állampapírokban, a szállításra netalán elvállalandó anyag fuvarbérének 5 százalékáig t. i. azon összegnek 5° ig, mely a szállítandó nyersvas mennyiségének, az ajánlott fuvarbér által leendő sokszorozása által előáll, bár mely állami pénztárnál letéteményezhető, az erről szóló venyngyet pedig azon nyilvános kifejezéssel, hogy a banátpénz csak is a megnevezett fuvarzasi szállításra vonatkozik, az ajánlat (offert) mellé zárandó.

A vállalkozási feltételek tervezete ezen bányaügyszolgátságnál, valamint a fejrővári k. pénzverde, — Szeben és Szászvárosi k. erdészeti — Kudsi, Sebeshelyi és Govásdiái k. vasműhivataloknál megtekinthető.

A pályázat kitölto napján az el nem fogadott ajánlat tulajdonosságának a banátpénz tisztelettel visszaadtván, a jutányosabb ajánlkozóval a szállítási szerződés megkötése haladék nélkül eszközöltetni fog.

A m. k. bánya, erdő és sölyg főigazgatóságától.

Kolozsvárt 1869 ápr. 19-én.

Sz. 2459. 1869.

(214)

(2—3)

Hirdetmény.

Nemes Kolozs megye törvényszéke mint főgondnok hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy elmebetegség miatt gondnokság alá helyezett özv. Gr. Haller Gáborné szül. br. Bornemisza Józefa urasszony gondnoka br. Bornemisza János ur ő n méltósága által jelen szám alá beadott kérvény és ahoz mellékelte orvosi bizonyítvány alapján a további gondnokság alól ezennel felmentetik s vagyona és ügyei szabad kezelésére ezennel feljogosítatik.

Nemes Kolozs megye törvényszékének 1869. ápr. 6 án tartott üléséből
Bíró Pál, főbíró. Sulucz, jegyző.

200. Elu- 1869.

202

3—3

Hirdetmény.

Tordamegye képviselő bizottmánya évnegyedes rendes gyűlésének megtartására, jövő május hó 20-át tűztem ki, Szász-Régen várossába megtartandólag, melynek főbb tárgyai lesznek: közigazgatási főbírónak, kebli számvevőnek, egy törvényszéki tlnöknek választása, és az üresedésben lévő mérnöki állomás iránti intézkedés, úgy más felsőbb rendeletek és kebli tárgyak ellátása.

Miről a megye területén kívül lakó képviselő bizottmányi tagok oly felkérésrel értesítettek, miszerint irt gyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Torda, 1869, ápr. 17-én,

B. KEMÉNY GYÖRGY, főispán.

218

1—*

Hutlesz Károly

KOLOZSVÁRTT

ajánlja magát magyar-osztrák állam- és üzletpapírok, sorsjegyek, földterhermentesítési kötvények, arany és ezüst bevásárlására és leszámítol

(escmptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket

3 hónappal a lejárát előtt,

igen előnyös feltételek mellett.